

Művészet

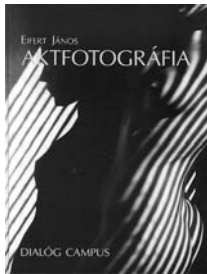
EIFERT JÁNOS: *Aktfotográfia*

Ma már minden marketinges tudja, hogy egy meztelen vagy legalább félmeztelen női alakkal szinte minden terméket el lehet adni, akár bútorról, fogkrémről, akár autóról van szó. A tévéműsorokban nagyjából 20 percenként szemünk elé tolnak egy lengén vagy alig öltözött hölgyet, bármely csatornát nézzük is. A minket körülvevő környezetből hihetetlen mennyiségben ömlenek ránk a meztelen testeket ábrázoló, s alapvetően a nemi ösztönöket megcélzó képek, így nem csodálható, hogy bennünk ellenreakcióként kialakult: már nem is figyelünk oda. Az utóbbi húsz-harminc évben az emberi test esztétikus szépségére egyre kevésbé vagyunk fogékonyak, sőt a divatlapok, női magazinok ízlésdiktatúrájának következményeként a lakosság nagy részének elvárásai is egyre sematikusabbá váltak.

A sok hazai és külföldi díjjal jutalmazott fotográfus, Eifert János könyve ezen a helyzeten szeretne változtatni, s noha elsősorban a fotózni szerető emberekhez szól, mégis mindenkinek érdemes elolvasnia, hogy alaposabb, kifinomultabb és igényesebb tudással rendel-

kezzék a művészi ábrázolásnak e területén. Sőt ha figyelembe vesszük, hogy a digitális fényképezőgépek, a digitális adattárolás és -forgalom létrejöttével hirtelen megnőtt a fényképeket készítőik száma – ma már valóban tömegekről beszélhetünk –, akkor nemcsak befogadóként, de sok különböző műfajban alkotóként is részt veszünk vizuális környezetünk kialakításában.

A kötet szerkezete hagyományos mintát követ: az elméleti bevezetés után – amelyben olyan alapvető kérdéseket igyekszik tisztázni Eifert, hogy mi az akt, és mi a szerepe művészetünkben – az aktfotózás történetének legfontosabb vázlatpontjait kapjuk, az első, 1842-es ismeretlen szerzőtől származó *Térdeplő nő hátalakja* című dagerrotípiától André Kertész, Máté Olga képein át Pécsi József és Angelo alkotásaiig. Ez a szűkre szabott történeti rész elemzi az egyes művészek vizuális újításait, s ezek kijelölik azokat a koordinátapontokat, amelyek között az aktfotózásról szólni lehet, hogy azután a további részek gondolatfutamai, elemzései tematikus blokkokban vegyék sorra az aktkompozíciók szerkezetét, a színek és formák újra- és újraértelmezését, a különböző technikák, hordozó-

anyagok, színezések lehetséges kombinációit. A hagyományos értelemben vett fotókon túl a szerző nagy súlyt fektetett a festés és a fényképezés keverésének, a fényképek különböző technikájú színezésének, kifestésének bemutatására is.

A könyvet Eifert „jegyzetei”, pályatársai képeiről szóló rövid, irodalmi igényű írásai zárják, többek között Jung Zseni, Baricz Kati, Csíkvári Péter képeiről olvashatunk szép gondolatokat.

A kötet legnagyobb értéke azonban mindezen túl képi anyagában rejlik. A szerző saját fotói közül is számosat bemutat illusztrációként, ám ezeken túl nagyon sok kortárs és régebbi művész csodálatos fekete-fehér és színes képével igyekszik tágítani azt a horizontot, amelyben az aktfotográfiáról gondolkodni lehet és érdemes. A 90 művésztől válogatott anyag első sorban a művészi megformálás különböző útjait, az akton keresztül elmondható gondolatok változatoságát mutatja be. Igaz, a könyv fontos tanulsága – ezt a szerző többször is elmondja a kötetben –, hogy nagyon pontos receptet nem lehet adni arra nézvést, mitől, miért lesz kiváló és híres egy aktkép. Ám az már jól körülhatárolható, hogy mi az, ami a kép esztétikai értékét leronthatja, s ennek tudása már egy lépéssel közelebb visz minket a könyvből kivilágló alapszándékhoz, hogy jobban megértsük és kritiku-

sabb szemmel ítéljük meg vizuális környezetünket. Ahogyan a szerző fogalmaz: a könyv „leginkább arra jó, hogy a sokáig tabuként kezelt téma iránti előítéleteinkből, fenntartásainkból valamit lefaragjon, műveltségünket gyarapítsa, hogy hozzáértőbbben és nagyobb tisztelettel fordulhassunk a fotóművészet e gyönyörű műfaja – az aktfotográfia – felé”.

THIMÁR ATTILA

(Dialog Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2007, 160 oldal, 6980 Ft)

**FUTAKI ATTILA –
NIKOLÉNYI GERGELY:
*Spirál***

Futaki Attila és Nikolényi Gergely első ránézésre nagyon gusztusos és csábító képregény-kötete némi képp csalódást kelt. Kivéve akkor, ha képzőművészeti albumként szemléljük, mert ez esetben már jóval könnyebb az elismerés hangján szólni; igaz, így a szövegek jelenléte végképp nem indokolt. Futaki aprólékosan kidolgozott, a szürkés árnyalatok ellenére is robbanékony, eleven színhatású, impulzív akvarellképei a bátor stílussteremtő szándék és a fegyvelmezten végigvitt koncepció szerencsés találkozásáról árulkodnak. A képkockákon nagy műgonddal látványra rajzolt